

Ringelihorn

Det var en gang en konge som hadde en eneste sønn, og ham var han så glad i at han ikke kunne være borte fra ham hverken natt eller dag. Satt kongen på tronen måtte sønnen sitte ved siden av ham på en sølvstol, og sov kongen middagsluren sin måtte prinsen ligge i armkroken hans. Aldri fikk gutten leke med jevnaldrende, og aldri fikk han lov til å be barn hjem til seg på slottet.

Men prinsen var en snill og føyelig gutt som mer enn gjerne ville gjøre sin far til lags i alt han krevde av ham. Og mor hadde han ikke. Hun forsvant, som om hun var sunket i jorden, den samme dag prinsen ble kristnet; og ikke en levende sjel kunne fatte eller forstå hvor det var blitt av henne.

Kongen ble rent fra seg av sorg da det skjedde, og skikket sendemenn ut i den store, vide verden for å lete etter henne. Men hvor de kom, og hvor de spurte, den bortkomne dronningen hadde ingen sett.

Kanskje var det derfor at kongen ikke turte slippe prinsen unna øyesynet sitt. Han var vel redd for å miste ham også, og så satt han der alene uten å ha noen å fortrøste seg til når alderdommen kom og gjorde byrdene tunge og ham selv hjelpeløs og svak.

Den dagen prinsen fylte femten år, ble kongen så syk at det var en gru å komme ham nær.

De flinkeste leger ble budsent, men de kunne ingenting gjøre for å stanse sykdommen. – Og kongen ble verre og verre.

Så var det en dag prinsen gikk seg en tur i den borterste delen av haven for å trekke frisk luft etter all nattevåkingen, at han møtte en liten kroket, gammel kjerring.

«God dag!» hilste kjerringen og neide så dypt at stakkekanten sopte mot grusgangen.

«God dag igjen», svarte prinsen og ville gå videre. Men kjerringen grep tak i kappen hans og holdt igjen.

«Visste prinsen det jeg vet, så hadde han det ikke så travelt med å komme vekk fra meg», sa kjerringen og tviholdt i kappen.

«Jeg er ikke i humør til å tale med noen jeg», sa prinsen. «Kongen, far min, ligger i stor pine, og de viseste leger i syv kongeriker er hos ham; men ikke en av dem makter å skaffe ham lindring, langt mindre gjøre ham frisk. Men hva er det så du har på hjertet som du endelig må ha sagt meg?»

«Syv hundre mil herfra», sa kjerringen, «er det bygget et slott av kopper på stranden mellom stupbratt fjell og stort hav.

I den største salen på slottet går en svart katt og sleper på en lenke av gull. På den venstre øresnippen har katta et sølvhår og et gullhår og et hvitt hår. De hårene skal du legge på verken til far din, og samtidig med at du legger hårene der, skal du klippe et hakk i øret på katta og dryppe tre dråper blod på såret, da vil sykdommen forlate ham.

Men det er en fæl rise som eier slottet, så du må fare varlig frem. Og husk fremfor alt at du løser lenken av katta før du tar den med deg. Glemmer du det går det deg ille.»

«Si meg veien til slottet», bad prinsen. «Og om det så var syv hundre gange syv hundre mil, så skal jeg greie å ride veien frem og tilbake og bringe helsebot med meg til kongen.»

«Veien går mot vest, bestandig mot vest!» sa kjerringen, og borte var hun.

Kongen ble ikke videre glad da prinsen fortalte ham det kjerringen hadde sagt. Han hadde jo bare den ene sønnen, og det var jo all rimelighet for at sykdommen hadde fått

gjort det av med kongen innen prinsen kom tilbake. Men så lenge tigget og bad prinsen om å få lov til å hente katta at kongen gav seg.

Han tok farvel med alle på slottet, bad kongen være ved godt mot, og red av gårde på den flinkeste hesten som fantes i kongens stall.

Mot vest red han over fjell og øde myr, og langt om lenge kom han til en bred elv. Men da var både hesten og rytteren så trett og utkjørt at de ravet.

Han steg av salen, slapp hesten på beite og gjorde opp et bål på elvebredden og fant frem nisten sin.

Mens han satt, kom det en stålgrå gjetebukk og stilte seg ved siden av ham.

Prinsen var glad i dyr, og han tok og klødde bukken under hakeskjeget.

«Hva er du for en støver, og med hvilket navn er du nevnt av eiermannen din», spøkte prinsen.

«Jeg heter Ringelihorn, Kringelihorn, Linken, Stinken, Pinn for plunder i et klart horn. Det er ingen eiermann til meg, og når du roper på meg med alle navnene mine, kommer jeg og tjener deg», sa bukken.

Ringelihorn, Kringelihorn – – prøvde prinsen, men lenger kom han ikke.

«Det er ikke å vente at du skal kunne dem alle nå med en gang. Men du får øve deg på dem, så du kan dem om du en gang kommer i stor nød og trenger å rope på meg», sa bukken. «Men nå skal du sette deg opp på ryggen min, så skal jeg bære deg frem til kobberslottet.»

Den som ble glad, det var prinsen. Han strøk og klappet hesten sin til avskjed og formante den til å springe tilbake til slottet. Så slukket han varmen, tok nisteskreppen og satte seg overskrevs på bukkeryggen.

Og avsted bar det fortere enn fugl fløy, og før solen steg av hav, var de fremme ved kobberslottet. Det lå på en smal strimmel jord mellom stupbratt fjell og åpent hav, og det tindret og brant i vindusrutene gjenskinn fra morgenrøden. Og havet utenfor stranden var rødt som blod.

«Jeg går og gnager her mellom bjørkekrattet mens du henter katta. Men vær snar så vi kan nå tilbake til kongen før det blir for sent», sa bukken.

Ytterdøren stod oppe, og kongesønnen gikk inn. Det gav gjenlyd i de store salene for hvert trinn han gjorde, men det var også den eneste lyden han hørte, og levende – det være seg mennesker eller dyr – var ikke å se.

Endelig nådde han storsalen! Den var øde og tom, men midt på salsgulvet gikk en kullsvart katt og dro en lang gullenke etter seg.

Prinsen gikk rett frem, og da han kom til katta, reiste den seg på to ben og strakte fremlabbene mot ham. På venstre øresnippen hadde den et sølvhår og et gullhår og et hvitt hår, og prinsen ble så hjertensglad at han glemte det kjerringen hadde sagt, og tok å løftet katta opp på armen sin uten å hekte løs gullenken.

I det samme revnet den ene tverrveggen i salen fra øverst til nederst, og en veldig rise synt seg i åpningen.

«Hvem er det som ubedt trenger inn i mitt slott og stjeler min katt!?» skrek han.

«Det gjør jeg!» svarte prinsen. Og så fortalte han alt om kongen, far hans, som var syk

inntil døden og ikke kunne bli frisk uten at han fikk de tre hårene og tre dråper varmt blod av katta.

«Jeg er like glad enten far din lever eller dør», knurret risen, «og katta får du ikke uten at du bringer meg prinsessen fra Hildreland.»

Dermed så halte han i gullenken og dro katta bort til seg. Den strittet mot alt den maktet, og så så bedrøvet på prinsen at han rent var på gråten da han gikk ut av slottet.

Bukken kom trippende imot ham med munnen full av friskt gress. «Hvor har du katta?» spurte den. Og prinsen fortalte som sant var, at han hadde glemt å hekte av gullenken før han løftet opp katta, og at risen var kommet. Han var sint og krevde prinsessen av Hildreland i bytte for den svarte katta, men til Hildreland kom prinsen aldri her i livet, så han kunne like gjerne gi opp med det samme!

«Vær ikke så lei deg, du», trøstet bukken. «Har jeg hjulpet deg hit, får jeg vel hjelpe deg en bette til. Sett deg opp på ryggen min igjen, så drar vi i vei straks, ellers når vi ikke frem mens landet er ovenom hav og synlig for menneskeøyne.»

Prinsen lot seg ikke be to ganger. Han satte seg skrev over bukkeryggen, og av bar det utover havet. Hele dagen red han, og da det lakket mot kveld, skimtet han et fagert land som lå og fløt på vannet.

«Det er dit vi skal!» sa bukken. «Men spør meg nå om navnet mitt, så du kan det til punkt og prikke om du kommer i nød og trenger å rope på meg.»

«Hva er det du heter?» spurte prinsen.

«Jeg heter Ringelihorn, Kringelihorn, Linken, Stinken, Pind for plunder i et klart horn», sa bukken, og i det samme nådde de strandbredden, og prinsen steg av. Han var trett og tørst etter det lange rittet over åpent hav, og plukket et eple av et tre som stod dryssende fullt av moden frukt. Men da han snudde seg for å se etter bukken, var den borte.

Han lokket på den uten å nevne den ved navn, og da han ikke fikk svar, fulgte han en gangsti til han kom til en åpen plass midt inne i en skog av herlige frukttrær. Der lå et slott, og foran slottet var et lite vann, og rundt vannet vrimlet det av folk. – Noen gikk, noen red, og noen kjørte i gilde vogner, og alle sammen så stirret de på vannet.

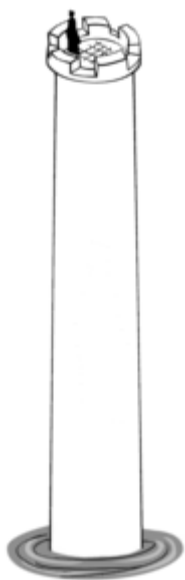
Prinsen blandet seg i vrimlen, og mens han gikk, dukket det opp av vannet et snehvitt marmortårn uten dører og uten vinduer. Høyere og høyere steg det, til det stod der synbart for alle.

Men øverst på tårnets tinde stod en deilig prinsesse og stirret mot solnedgangen. Menneskevrimlen rundt vannet prøvde på alle måter å dra hennes oppmerksomhet til seg, men hun ensat dem ikke, bare stod og stirret til solen hadde lagt seg til ro mellom de gyldne skyer i vest.

Så gikk hun inn, og tårnet sank og ble borte under vannet igjen.

Prinsen spurte rundt og fikk vite at det var prinsessen av Hildreland som bodde i tårnet, og at kongen, far hennes, hadde lovet henne bort til den som kunne komme inn i tårnet. Men inngangen var øverst oppe på tårnet, og tårnet var bratt som en kirkevegg og glatt som glass.

Dag etter dag gikk prinsen der sammen med alle de andre og stundet mot solnedgangen for å få et glimt av prinsessen. Han glemte far sin, og han glemte katta og bukken og hele den vide verden. Til slutt var han så fattig at han eide ikke penger hverken til mat eller hus. Verten han losjerte hos hadde tatt værelset fra ham, og han sov i en utlåve inne i skogen.

Så var det en ettermiddag prinsen lå på det usle leiet sitt, pint av sult og inderlig forlatt. Dagslyset trengte inn gjennom en sprekk i bordkledningen, og i lysstimen skimtet han tydelig omrisset av en geitebukk.

«Ringelihorn, Kringelihorn, Linken, Stinken, Pind for plunder i et klart horn!» ropte prinsen, og i det samme stod bukken der.

«Skaff meg noe å spise, og bring så en rustning og et sverd, så jeg med ære kan vise meg for prinsessen av Hildreland, for nå skal du føre meg opp til henne», sa prinsen.

«Lukk opp luken bak hodegjerdet ditt, så finner du alt du trenger», sa bukken.

Bak luken var et lite kammers. Der stod et dekket bord, og på veggen hang en prektig rustning av rent, skjært sølv og et skarpslepet sverd.

Da prinsen hadde spist både lenge og vel, tok han på seg rustningen og spente sverdet om livet. Siden satte han seg på bukken og red seg en tur, til tiden var inne da han skulle hente prinsessen oppe i tårnet.

Da solen var ved å synke, stod prinsessen av Hildreland på tårnets tinde og stirret på noe mørkt som kom nærmere og nærmere. Først trodde hun det var en stor fugl, men så ble det til en skinnende rytter på en stålgrå gjetebukk. Helt frem til tårntinden kom rytteren, og bukken trådte i luften som om alle fire føttene dens trampet mot fast fjell.

Folkestimen rundt vannet hujet og skrek, og kongen av Hildreland kom ut på slottsaltanen og truet opp mot rytteren. Men prinsen slo armen om livet på prinsessen, løftet henne over rekkverket og satte henne foran seg på bukken og red bort med henne.

I det samme hørtes et forferdelig brak, og Hildreland styrtet sammen og sank i havet.

Først gråt prinsessen salte tårer, men litt om senn slo hun seg til tåls, for prinsen var en vakker kar, og sølvrustningen blinket og skinte i stjernelyset.

Men da de nærmet seg kobberslottet, måtte prinsen fortelle hvorfor han hadde hentet henne, og da gråt hun enda mere enn før og ønsket hun var død. – Hjem hadde hun ikke, og venn hadde hun ikke, og nå skulle hun gis til et troll.

Men prinsen var så bedrøvet at han ikke fant ord for sin sorg. Far hans måtte reddes fra døden, og han hadde ikke noe valg.

Da de nådde frem til kobberslottet, stod risen utenfor med katta på armen.

«Kom hit med brura mi!» skrek han.

«Gi meg katta først», svarte prinsen og rakte hånden ut for å ta mot den.

Men risen hånlo og grep etter bukken. «Du tror vel jeg er så dum at jeg gir deg den», flirte han og holdt bukken fast etter ragget.

«Din usle forræder du er!» ropte prinsen, rev sverdet av skjeden og hugg så hodet til risen trillet bortetter sandfjæren. Katta gjorde et sprang opp på fanget til prinsessen, og bukken suste videre med rytteren og følget hans.

Men da de kom så langt at prinsen fikk farsslottet sitt i sikte, sank hjertet i brystet på ham: Fra tårnene vaiet store vimpler, og hele byen var kledd i sort.

Han red frem til slottsplassen, steg av og leide bukken på stallen og gav den vann og mat. Så tok han prinsessen ved hånden og katta på armen og gikk inn i salen hvor kongen lå strekt på likbåre omgitt av en sørgende flokk tjenere.

Prinsen kastet seg over den døde og gråt og jamret seg over at han var kommet for sent til å frelse ham.

Men katta hvisket noe til prinsessen, og hun rev sølvhåret og gullhåret og det hvite hår

av øret dens, blottet verken i kongens side, la hårene oppå og dryppet tre varme blodsdråper fra katteøret ned på såret.

Da slo kongen øynene opp, som om han våknet av en dyp søvn, og så sønnen ligge og gråte og den fremmede prinsessen.

Men bak henne stod hans egen bortkomne dronning, like fager og ung som hun var den dagen han mistet henne, og på gulvet lå kattehammen.

Det ble glede, kan du skjønne. Kongen var frisk, og dronningen var kommet tilbake. Det var risen i kobberslottet som hadde kastet katteham på henne og holdt henne fanget.

Men prinsen holdt bryllup med prinsessen av Hildreland, og på bryllupsdagen gikk bruden og brudgommen ned i stallen for ennå en gang å takke bukken for alt den hadde gjort mot dem.

Men bukken var der ikke, og i sin store glede over all lykken som var blitt ham tildelt, hadde prinsen glemt alle navnene.

Ordforklaringer

- fortrøste seg: stole på eller sette sin lit til noen
- stakkekant: kanten på stakken (bunadsskjørt)
- rise: stort troll, ond kjempe
- rave: sjangle eller vakle (av utmattelse)
- overskrevs: sitte med ett ben på hver side, f.eks. når man rir
- sandfjære: kanten av en sandstrand, den delen av stranden som kommer over vann ved fjære

Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Norsk folkeeventyr fra Nord-Norge, samlet av Regine Normann (1867-1939).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Eventyr, 1925 \(nb.no\)](#)

Teksten er noe redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Karl-Robert Rønning

Laget ved hjelp av bilder fra commons.wikimedia.org og pixabay.com.
(Offentlig eiendom - public domain)

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.